

Wystąpienie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 9 lutego 2005 r. do operatora telewizyjnego w związku z uzyskaniem przez Generalnego Inspektora informacji dotyczących przetwarzania przez tą Spółkę danych osobowych pozyskiwanych za pomocą kuponu z konkursu „Kropek”. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych Ochrony Danych Osobowych zwrócił się o zapewnienie opcjonalności klauzuli zgody uczestników konkursów organizowanych przez operatora telewizyjnego na przetwarzanie danych w celach marketingowych oraz na ewentualne udostępnianie przedmiotowych danych innym podmiotom, jak również o zamieszczanie w treści kuponów konkursowych wszystkich informacji wyszczególnionych w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych.

Warszawa, dnia 9 lutego 2005 r.

GI-DS-430/652/04

**Pan
Prezes Zarządu
Spółki Akcyjnej 1**

W związku z uzyskaniem przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych informacji dotyczących przetwarzania przez Spółkę Akcyjną 1 (operatora telewizyjnego), danych osobowych pozyskiwanych za pomocą kuponu z konkursu „Kropek”, zwracam się o zapewnienie opcjonalności klauzuli zgody uczestników konkursów organizowanych przez Spółkę Akcyjną 1 na przetwarzanie danych w celach marketingowych oraz na ewentualne udostępnianie przedmiotowych danych innym podmiotom, jak również o zamieszczanie w treści kuponów konkursowych wszystkich informacji wyszczególnionych w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.).

W dniu 4 sierpnia 2004 r. do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pana X, zwanego dalej również Skarżącym, w sprawie dotyczącej przetwarzania jego danych osobowych przez Spółkę z o.o. 2 oraz Spółkę Akcyjną 1, zwaną również spółką.

W nadesłanym do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych piśmie z dnia 14 października 2004 r. Spółka z o. o. poinformowała, iż pozyskała dane osobowe Skarżącego od Spółki Akcyjnej 1 na podstawie umowy z dnia 12 września 2003 r. (kopia umowy w aktach sprawy). Natomiast Spółka Akcyjna 1, w piśmie z dnia 14 października 2004 r. wyjaśniła w szczególności: „(...) Pan X wziął udział w konkursie organizowanym przez Spółkę Akcyjną 1 oraz

podał swoje dane osobowe, wyrażając przy tym zgodę na przetwarzanie tych danych przez Spółkę Akcyjną 1 – Administratora danych, w celach marketingowych i handlowych oraz na przekazywanie danych innym podmiotom. (...) Spółka Akcyjna 1 działając na podstawie udzielanych przez uczestników konkursu pisemnych zgód udostępniła część danych z bazy danych spółce Spółce z o. o. 2 (...)"'. W treści załączonej do powyższego pisma kopii kuponu z konkursu „Kropek”, wypełnionego i podpisanego w dniu 22 października 2002 r. przez Pana X, zamieszczona została klauzula zgody o następującej treści: „*Niniejszym potwierdzam zgodność powyższych danych osobowych i wyrażam zgodę na umieszczenie moich danych w bazie danych tvn sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie, ul. Augustówka 3, oraz na ich przetwarzanie w celach marketingowych i handlowych, a także na przekazywanie tych danych innym renomowanym firmom, producentom, dostawcom produktów, usług konsumpcyjnych i instytucjom finansowym.*”.

Treść przytoczonej formuły budzi zastrzeżenia pod względem zgodności z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą.

I. Formuła w cytowanym wyżej brzmieniu powoduje, iż w praktyce wyrażenie zgody na przetwarzanie danych w celach marketingowych oraz na ich przekazywanie innym podmiotom jest warunkiem uczestnictwa w konkursie (w omawianej sprawie konkursie pt. „Kropek”). Skonstruowanie klauzuli zgody w taki sposób jest niedopuszczalne. W przypadku, gdy Spółka pozyskuje dane określonej osoby w związku z organizowaną akcją promocyjną/konkuresem, a zarazem zamierza przetwarzać pozyskane przy tej okazji dane w celu marketingu cudzych produktów i usług lub udostępniać je innym podmiotom, wówczas powinna posiadać odrębną zgodę dysponenta danych na przetwarzanie jego danych w każdym z wymienionych celów.

Za zasadnością powyższego wniosku przemawia brzmienie art. 7 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych. W myśl bowiem powołanego przepisu, ilekroć w ustawie jest mowa o zgodzie osoby, której dane dotyczą – rozumie się przez to oświadczenie woli, którego treścią jest zgoda na przetwarzanie danych osobowych tego, kto składa oświadczenie; zgoda nie może być domniemana lub dorozumiana z oświadczenia woli o innej treści. Klauzula zgody powinna być zatem skonstruowana w taki sposób, aby dysponent danych podejmował świadomą decyzję co do udostępnienia swoich danych osobowych ściśle określonym podmiotom i dla jednoznacznie wskazanych celów oraz aby treść jego oświadczenia woli nie budziła wątpliwości.

Spółka powinna zatem, obok klauzuli zgody na przetwarzanie danych osobowych dla celów konkretnej akcji promocyjnej/konkursu, umieścić odrębną i całkowicie niezależną klauzulę zgody na przetwarzanie danych osobowych w innych – wskazanych w jej treści – celach (tj. np. w celu marketingu cudzych produktów i usług, ewentualnie przekazywania danych osobowych innym administratorom danych).

Jednocześnie wskazać należy, że o ile Spółka Akcyjna 1 zamierza przetwarzać dane osobowe (oprócz przetwarzania ich w celach związanych z realizacją akcji promocyjnej bądź

konkursu), wyłącznie w celu prowadzenia marketingu bezpośredniego własnych produktów i usług, to jest do tego uprawniona na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy. Stosownie bowiem do brzmienia powołanego przepisu, przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne, gdy jest to niezbędne dla wypełniania prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą. Natomiast w myśl art. 23 ust. 4 ustawy, za prawnie usprawiedliwiony cel, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 5 wskazanego aktu prawnego, uważa się w szczególności, obok dochodzenia roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy), także marketing bezpośredni własnych produktów lub usług administratora danych (art. 23 ust. 4 pkt 1 ustawy).

W konsekwencji, jeżeli intencją Spółki jest przetwarzanie danych osobowych uczestników określonej akcji promocyjnej/konkursu (obok przetwarzania tych danych dla celów związanych z przeprowadzeniem wskazanej akcji promocyjnej/konkursu), również w celu marketingu bezpośredniego własnych produktów lub usług, to nie musi pozyskiwać na to odrębnej zgody dysponenta danych. Co więcej, odbieranie takiej zgody od osoby, której dane dotyczą może spowodować powstanie po jej stronie błędnego przeświadczenia, iż o ile nie zgodzi się ona na powyższe, administrator nie będzie uprawniony do przetwarzania jej danych osobowych dla celów marketingu bezpośredniego własnych produktów lub usług. Tymczasem, jak wskazano wcześniej, uprawnienie to wynika z przepisu art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy.

Niemniej jednak, powyższe nie oznacza, że wynikające z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy, prawo Spółki do przetwarzania danych osobowych jej klientów ma charakter nieograniczony. Podkreślenia bowiem wymaga, że stosownie do dyspozycji art. 32 ust. 1 pkt 8 ustawy, dysponentowi danych przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania jego danych osobowych m. in. w przypadku, m.in. gdy administrator danych zamierza je przetwarzać w celach marketingowych. Zgodnie z art. 32 ust. 3 ustawy, w razie wniesienia sprzeciwu, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 8 ustawy, dalsze przetwarzanie kwestionowanych danych jest niedopuszczalne. Administrator danych może wprawdzie w takiej sytuacji pozostawić w zbiorze imię lub imiona i nazwisko osoby oraz numer PESEL lub adres, jednak wyłącznie w celu uniknięcia ponownego wykorzystania danych tej osoby w celach objętych sprzeciwem.

II. Ponadto wskazać należy, iż w sytuacji, gdy osoba, będąca dysponentem danych, która w celu uczestniczenia w konkursie udostępnia swoje dane osobowe administratorowi (Spółce Akcyjnej 1), np. wypełniając stosowny kupon, w treści tego kuponu powinna uzyskać od administratora informacje, o których mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych. Powyższy przepis stanowi bowiem, że w przypadku zbierania danych od osoby, której one dotyczą, administrator danych jest obowiązany poinformować tę osobę o: adresie swojej siedziby i pełnej nazwie, a w przypadku gdy administratorem danych jest osoba fizyczna – o miejscu swojego zamieszkania oraz imieniu i nazwisku (pkt 1), celu zbierania danych, a w szczególności o znanych

mu w czasie udzielania informacji lub przewidywanych odbiorcach lub kategoriach odbiorców danych (pkt 2), prawie dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania (pkt 3), dobrowolności albo obowiązku podania danych, a jeżeli taki obowiązek istnieje, o jego podstawie prawnej (pkt 4).

W treści kuponu konkursowego stosowanego przez Spółkę w związku z konkursem „Kropek” zostały wprowadzić zawarte informacje dotyczące administratora danych oraz przewidywanych kategorii odbiorców danych, natomiast uczestnicy konkursu nie zostali w nim poinformowani o przysługującym dysponentowi danych prawie dostępu do ich treści oraz ich poprawiania, jak również o dobrowolności podania danych osobowych. Konieczne jest zatem również zasygnalizowanie konieczności zamieszczania w treści kuponów wykorzystywanych w ramach akcji promocyjnych i konkursów organizowanych przez Spółkę Akcyjną 1, wszystkich informacji wyszczególnionych w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych.

Wobec poczynionych powyżej uwag, działając na podstawie art. 14 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych, zwracam się o poinformowanie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych o działaniach, jakie zostaną przedsięwzięte przez Spółkę, w celu uniknięcia w przyszłości zasygnalizowanych nieprawidłowości w procesie przetwarzania danych osobowych uczestników konkursów organizowanych przez Spółkę Akcyjną 1.